ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համ. 8 Մճ.
» » Գաւառաց » 10 Մճ.
Վեցամս. » Կ. Պոլսոյ » 4 Մճ.
» » Գաւառաց » 5 Մճ.
Օտար երկիրներու » 50 Ֆր.
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։
Իւրաքանչիւր թիւ 2 ղրշնոց թուղթ.

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գնացած լրագրաց ճամբու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Ղալաթիա Սանտըքճըլար Ճաատէսի թիւ 198, Նօրօ խան, Մասիսի գրասենեակը։
Ճամբու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։
Զայրուած նամակ՝ յօդուած, ետ չեն տրուիր։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 25 ՅՈՒՆՎԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Մեր ուշադրութիւնը գլխաւորաբար ներքին գործոց վրայ զբաղեալ ըլլալով, որոց մանաւանդ այս միջոցիս կարևորութիւնը բացատրութեան կարօտ չէ, չէինք կրցած խօսիլ Գաղղիոյ մէջ կատարուած վերջին փոփոխութեանց վրայ, զորս հեռագիրը ծանոյց։ Բայց հարկ կը համարիմք քանի մը խորհրդածութիւններ ընել այս մասին։

Բաւական ժամանակէ հետէ եղած ընտրութեամբք հանրապետական կուսակցութիւնը կ'առաւարանար Ծերակուտին և Երեսփոխանաց խորհրդարաններուն մէջ։ Այս պատճառաւ հանրապետականք կը պահանջէին որ հասարակային պաշտօնի մէջ գտնուող և ներկայ կառավարական ձևին դէմ եղող անձինք պաշտօնէ հանուին, և անոնց տեղ հանրապետականներ դըրուին։ Այս առաջարկութիւնը գլխաւորաբար իրեն նպատակ ունէր դատական պաշտօնատարներն, որք թէպէտ առանց ծանր յանցանաց անփոփոխելի են, բայց հանրապետականաց աչքին առջև ամեն պաշտօնատար որ իւր ծառայած կառավարութեան հաւատարիմ չէ "դաւաճան„ կը համարուի։ Դժբաղդաբար Պրօկլի դուքսն իւր նախարարութեան միջոցին գէշ օրինակ մը տուած էր՝ հանրապետական պաշտօնատարներն անխնայ ճանբելով։ Հետևաբար, երբ այս վերջինները մեծամասնութիւն չահելով զօրացան, "վրէժխնդրութեան„ ժամն եկաւ։ Պ. Կամպէթթայի լրագիրը, Ռէբիւպլիք Ֆրանսէզ, կը յայտարարէր թէ հանրապետութեան ծառայութիւնը պէտք է մաքրուի դաւաճաններէ։ Միանգամայն առոր համար առաջարկութիւն մը կը ներկայանար Ազգային Ժողովոյն, ուր վիճաբանութիւնը չորս օր տևեց և Պ. Տիւֆօրի նախարարութեան յաղթանակաւը վերջացաւ, քանզի Պ. Տիւֆօրի յայտարարութիւնը թէ հարկաւ չկրնար ներել որ պաշտօնատար մ'իւր ծառայած կառավարութեան դաւաճան լինի, և թէ միանգամայն դատաւորական պաշտօնատարաց փոփոխութիւնը խոհեմութեան կարօտ էր, Ժողովոյն մեծամասնութեան հաւանութիւնն առած էր։ Այսպէս թէ՛ նախարարութիւնն, և թէ՛ Մարէշալ Մաք—Մահօն իրենց պաշտօնին վրայ հաստատուած կը կարծուէին։

Բայց անմիջապէս վերջը զինուորական չորս կարևոր հրամանատարութեանց փոփոխութեան խնդիրն երևան ելաւ։ Հանրապետութիւնն օրէնք մը դրած է, որով զինուորական մեծ հրամանատարները պայմանեալ ժամանակի մը մէջ պիտի փոխուին, որպէս զի անոնցմէ իւրաքանչիւրն անձնական փորձառութիւն առնայ։ Բայց չորս մեծ հրամանատարութեանց երկուքն անկեալ թագաւորական դերդաստանաց անդամներու յանձնուած էր, և Մարէշալ Մաք—Մահօն չհաճեցաւ փոխել զանոնք, յայտարարելով երեսփոխանաց ժողովոյն թէ զինուորական բարձր հրամանատարութեանց մէջ պէտք չէ որ քաղաքական կիրք խառնուի։ Մարէշալին այս յայտարարութիւնն իրաւացի չէր, քանզի հանրապետական դասուն մէջ զօրավարներ կային, որք երկար ժամանակ ծառայած էին առանց մեծ հրամանատարութիւն մ'առնալու, մինչդեռ Օրլէանեան Օմալի դուքսն, որ երկար ատեն Գաղղիոյ չէր ծառայած, այժմ մեծ հրամանատարութիւն մ'ունէր։ Բայց Մարէշալն անոր բարեկամն էր, և կ'սպառնար հրաժարիլ եթէ պնդուէր որ մեծ հրամանատարներն անպատճառ փոփոխին։ Սակայն Պ. Տիւֆօր երեսփոխանական ժողովին խոստացած էր պէտք եղած փոփոխութիւններն ընել. և ո՞ր փոփոխութիւն աւելի անհրաժեշտ էր քան զայն՝ որ անցեալ միապետութեան յայտնի կուսակից, թերևս իսկ թեկնածու մը, զինուորական բարձր հրամանատարութենէ հանելու վրայ կը կայանար։ Մարէշալն ստիպուելով կա՛մ այս փոփոխութիւնթիւններն ընելու, կա՛մ հրաժարելու. վերջին ընթացքը նախամեծար համարեց, և ազգային վեհաժողով գումարուելով՝ Մաք—Մահօնի հրաժարականն ընդունեց և անոր տեղ զՊ. Կրէվի նախագահ ընտրեց Գաղղիոյ հանրապետութեան։ Նոր նախագահն իւր կեանքը հանրապետական սկզբան նուիրած, բայց չափաւոր հանրապետական մ'է։ Այսպէս հանրապետութիւնն առ այժմ Գաղղիոյ մէջ արմատացած կրնայ համարուիլ, մանաւանդ որ Պ. Կրէվիի պաշտօնն եօթն տարի պիտի տևէ։ Այսու ամենայնիւ, երբ ուշադրութեան առնուլ հարկ կըլլայ թէ տակաւին հանրապետութեան զինուորական դատաւորական և քաղաքային պաշտօններուն մէջ միապետութեան բազմաթիւ կուսակիցներ կային, որք բացը մնալով հանրապետութեան անողոք թշնամի պիտի լինին, թէ հանրապետութիւնն ինքզինք պաշտպանելու համար պիտի պարտաւորի միջոցներ ձեռք առնուլ, թէ Պրօկլիներու և Ֆուրթուներու ազդեցութիւնը Կամպէթթաներու ազդեցութեան հետ պիտի մաքառի, վիճակը բոլորովին վարդագոյն չերևիր։

Ստոյգ է որ հանրապետութիւնն յաղթեց, բայց ամէն յաղթութիւն պարտելոց վրէժխնդրութեան եռանդը կը բորբոքէ, և տարակոյս չկայ որ այսուհետև Գաղղիոյ մէջ այդ եռանդեան հանդիսատես պիտի լինինք։ Մինչև հիմա հանրապետութիւնը չափաւորութեամբ շահեցաւ. այսուհետև ալ եթէ նոյն ընթացքը շարունակէ օրինապահութեամբ, կրնայ հուսկ ուրեմն հանրապետութիւնը փրկել. սակայն իւր դասերուն մէջ ծայրայեղ ձկտումներ պակաս չեն, որք 1893 ի "Հասարակային փրկութեան մասնախորհուրդն„ յիշել կուտան։ Ասոնք հասարակաց կարծիքը կը վախցնեն, և պաշտօնի հանելու համար իրենց մաքառումները կրնան նաև ծանր հետևանք ունենալ։ Յուսալի է որ հանրապետականներու մեծամասնութեան իմաստութիւնը վտանգը կը հեռացնէ,

---

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀԱՅՈՒՆ ԱՆՑԵԱԼԸ, ՆԵՐԿԱՅՆ ԵՒ ԱՊԱԳԱՅՆ

(Տես Մասիսի թիւ 2237)

Բայց կարևորագոյնը գործադրել է։ Երբ մէկ մը մէկ գործոյն կ'զբաղի, ուրիշն ալ միւս գործոյն հետամուտ ըլլալու է. ամենքեան որ կ'աշխատին, միշտ նոյն նպատակին կը դիմեն, և առանց իսկ գիտելոյ իրարու գործակից են և կ'օգնեն ազգերնիս կարող ընելու, ինչպէս որ ազգերնիս գիտցող ընել կը դիտեն նոքա՝ որ դաստիարակութեան խնամ կըտանին։

Այդ երկու ճիւղերուն ալ աշխատողներն այն ատեն ազգիս ապագային բարւոքման յառաջադիմութեան պայմանները լրացուցած կ'ըլլան՝ երբ այդ երկու զօրութիւնք կը կեդրոնանան որոշեալ սահմանին մէջ, ուր ազգին տարրը բազմութեամբ կը գտնուի, զոր բաւական յայտնեցինք երբ ներկայն կը բացատրէինք։ Ցորչափ մեք մեզի սահմանաւոր զօրու„ թեամբ այդ մի եմք և մեր կրցածը նեղ կօպար մի ունի, բոլորովին անկար կը դառնամք՝ եթէ բոլոր ճիգերնիս տարածեմք և սփռեմք ամեն կողմ և ամեն տեղ։ Իսկ ջանքը և աշխատանքը կըկեդրոնանան՝ թէ՛ միջոցները կեդրոնացնելով և թէ՛ անձերը, որ է ըսել՝ կրնան հաւաքիլ 'ի մի թէ՛ գործիք և թէ՛ գործողք։ Երկու կերպերն ալ նոյն նպատակին կը հասցնեն, և իւրաքանչիւր ոք, որուն որ աւելի դիւրութիւն ունենայ, անոր հետևիլ պարտաւոր է։

Ցարդ Հայն սփռեալ էր և է ընդ տիեզերս, և բաժանեալ քաղաքականօրէն և կրօնականօրէն, ներհակընդդէմ հակամիտութեամբ վարեալ հակակիր և համակիր ըղձից և շահուց բերմամբ դիմամարտեալ։ Այս դրից արդիւնքը մնասակա՞ր եղև մեզ արդեօք։ Մարդիկ առ հասարակ չարեաց գլուխ կը դատեն բաժանումը, բայց ես ընդհակառակն պիտի ըսեմ թէ ոչ ամեն չար 'ի վնասել կուգայ, և թէ չարն իսկ երբեմն բարեաց առթական պատճառ կը դառնայ, մանաւանդ երբ ոք իւր հանճարովն և ճարպիկութեամբ գիտնայ յօգուտ 'ի կիր արկանել զամենայն։ Հայոյն տարածումը և Հայոյն բաժանումներն այդ հետևութիւնն ունեցան որ զանազան տեղեաց բարիքը ճանչնամք, սորվիմք և 'ի մեզ փոխադրել յօժարիմք, զանազան տեղեաց շահուց մասնակցիմք, զանազան տեղեաց նպաստներէն օգուտ քաղեմք, զանազան տեղեաց հմանաւորութիւնը վայելեմք։ Այդ ամենայն պատահական բարիք են, զոր ներկայ սերունդը իւր նախորդներէն ժառանգեց. բայց իւր յաջորդներուն աւելի ի՞նչ պէտք է որ թողուն 'ի ժառանգութիւն. բազմապիսի բարիքը, շահերը, նպաստները և հմանաւորութիւնները 'ի մի ժողվեալ և եդեալ 'ի մի միացեալ միութիւն, որ ըստ առածին է անվկանդզօրութիւն։

Հաս ձեր միաքերը կը պլանան ըստուգիւ ապառնի ժամանակաց խորհրդոց մէջ, և կը փնտռեն թէ ցո՞ր վայր կրնայ յառաջել Հայոյն ապագայն. ցո՞ր վայր կրնայ առաջնորդել Հայոյն իւր շարունակ յառաջադիմութիւնը. ցո՞ր վայր կրնայ օգտակար ըլլալ Հայոյն փորձը երբ կ'աշխատիմք ազգերնիս գիտցող ընել, կարող ընել, միացեալ ընել։ Ինչպէս ձեր ամենուն միտքը՝ իմինս ալ կը թռչի այդ անսահման տարածութեան մէջ և կ'ուզէ կարծես Դանիէլեան հոգւով ճախրել՝ իմանալ ապագային գաղտնիքը, կամ Եղեկիէլեան ոգւով հարցնել թէ ոսկերոտիք սփռեալք յերեսս դաշտին պիտի ընդունի՞ն վերստին կենդանութեան շնորհը։

Եթէ Հայոյն ապագայն բացատրել ըսելով կ'ուզուի որ կարելոյն անդունդները սուզանիմք, կամ անքըննելոյն բարձունքը սաւառնիմք, և ինչ որ հոն գաղտնիք գանձեալ կան՝ յափշտակեալ բերեմք և դնեմք 'ի լոյս և 'ի տես այժմեան սերնդեան, մեզ՝ այսինքն մեզ մարդոցս առհասարակ անհնարին է այդ գործ. ո՞ գիտէ ազգաց յաջորդելը և պետութեանց փոփոխումը. ո՛ չափեց քաղաքաց և աշխարհաց տևողութիւնը. ո՞ սահմանեց ելևէջի կանոնները։ Այս մի միայն ստոյգ է թէ չիք ինչ յաւիտենական և անփոփոխ յաշխարհի. այլ ամենայն անցաւոր է։ Աղ-

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՀԱՎԱՍ)

Այս առաւօտ հասած հեռագիրք

Փարիզ 5 փետր.

Հանրապետութեան նախագահը շաբաթ օրը դեսպանները պիտի ընդունի :

Լոնտրա 5 փետր.

Գանատայի նախորդ ընդհանուր կառավարիչ Լորտ Տըֆըրին Բեդրսպուրկի դեսպան անուանեցաւ լորտ Լօֆթիւսի տեղ :

Չէթինէ 5 փետր.

Թուրքերը շաբաթ օրը Բոտկօրիցան Գարատաղցւոց պիտի յանձնեն :

Հռոմ 5 փետր.

Թագաւորական հրամանագիր մ'եօթն-օրեայ քառանթինա կը հրամայէ Սև ծովէն ու Ազովու ծովէն եկող նաւերուն համար :

Լոնտրա 5 փետր.

Օսմ. Փոխ.	12		
փոխ.	1865	15 1/2	
»	1869	15 1/2	
»	1871	53 1/2	
»	1872	23	
»	1873	13 1/4	
»	Եգիպտ.	69 7/8	
Անգղ. Փոխ.	96 5/16		

Փարիզ 5 փետր.

Օսմ. Փոխ.	12,12 1/2		
Գաղղ. Փոխ.	3 0/0		77,37 1/2
»	»	» Նոր	79,95
»	»	5 0/0	113, 2 1/2

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բ. Դուռն Ադրիանուպօլսոյ վիլայէթին կազմութեան վրայ խորհրդակցելու համար յատուկ յանձնաժողով մը կազմեց :

—

Վագըթ կը ծանուցանէ թէ երէկ գումարեալ նախարարաց խորհրդին մէջ որոշուեր է այսօր ստորագրել Թուրքօ-Ռուսական վերջին դաշնագիրը :

—

Ներկայ գործոց կարևորութեան և բազմութեան պատճառաւ, նախարարաց խորհուրդը փոխանակ շաբաթը երկու անգամ գումարուելու՝ երեք անգամ պիտի գումարի այսուհետև, այն է՝ երեքշաբթի, հինգշաբթի, և կիրակի օրերը :

—

Վեհ. Սուլթանն երէկ 50 Անգղիական ոսկի նպաստ շնորհեց Անգղիական Թընտըրըր զրահաւորին դէպքին զոհ գնացողներուն համար բացուած հանգանակութեան :

—

Կ'ըսուի թէ Կարնոյ կուսակալ Իսմայիլ փաշան, որոյ Տրապիզոնէն չուելն նախկին երէկ ծանուցինք, վերջին պատերազմին ներկայ գտնուած և այժմ Սպարապետի դուռը բանտարկուած քանի մը զինուորական հրամանատարաց ընթացքին վըրայ բացատրութիւններ տալու հըրաւիրուած է :

—

Մայրաքաղաքիս համար ժանտարմա կոչուած ոստիկանութեան մը կազմութիւնը մեծ փութով յառաջ կը տարուի : Սպարապետի դուռն այս նոր ոստիկանութեան համար կրթեալ և օտար լեզուաց հմուտ հազարապետներ ընտրելու կզբաղի :

—

Վագըթ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Թուրքօ-Հելլենական սահմանագծութիւն ուղղելու պաշտօն ունեցող Հելլէն պատուիրակները Բրէվէզայի նաւահանգիստը մտնող Հելլենական շոգենաւուն վրայ ամրոցէն թնդանօթ արձակուած լինելով, Հելլէն պատուիրակները բացատրութիւն պահանջեր են Ղազի Մուխթար փաշայէն : Նա ալ պատասխաներ է թէ Բրէվէզայի նաւահանգստին մէջէն ծովառումները դեռ վերցուած չլինելով, շոգենաւուն զգուշացնելու համար արձակուած էր թնդանօթը :

—

Ինչպէս ասկէ առաջ ծանուցած էինք, հասարակաց կառքերէն տուրք մ'առնելու համար Կ. Պոլսոյ քաղաքապետութիւնն անոնց վրայ թիւ դնել սկսած է, և այս գործն աւարտելու մօտ է : Ասկէ զատ, կառքերուն երթևեկութեան սակագին որոշուած է, որ 'ի մօտոյ պաշտօնապէս հրատարակուելով պիտի գործադրուի : կառքերուն ուղեվարձն հինգ աստիճանի բաժնուած է.

10 վայրկեանի համ.		2	ղրշ.	Մէճիտիէ
20 »	»	3	»	»
30 »	»	4	»	»
45 »	»	6	»	»
1 ժամու	»	8	»	»

—

Պատերազմի ժամանակ վիրաւորելոց և հիւանդաց օգնելու պաշտօն ունեցող Կարմիր Մահիկի ընկերութեան հաշիւներէն կը հասկցուի թէ իւր հաստատութենէն 'ի վեր իբր դըրամական նուէր 72,583 ոսկի հաւաքեր է, 26,880 ը Հնդկաստանէն, 12,587 ը Թուրքիայէն, 9,495 ը Աւստրո-Հունգարիայէն և 6,150ը Եգիպտոսէն :

—

Պէլկրատէն յունվ. 17/29 թուականաւ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սերվիական պատերազմին ժամանակ համբաւ առած Չէրնայէֆ զօրավարն յիշեալ քաղաքն եկեր է :

—

Կօրչաքօֆ իշխանին որդի Միքայէլ Կօրչաքօֆ իշխանն, որ Պէռնի (Զուիցերիա) դեսպան էր, Մատրիտի Ռուսական դեսպան անուանեցաւ :

—

Լոնտրայէն յունվար 17/29 թըւականաւ քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բ. Դուռն Եանեայի քաղաքն Յունաստանի թողլու հաւանութիւն տուեր է ըստ յանձնարարման Պէռլինի վեհաժողովին :

—

Թուլչայի (Տօպրուճա) բնակիչներէն 75 Թուրք և Թաթար ուղերձ մը ղրկեցին Ռումենիոյ կառավարութեան՝ շնորհակալութիւն յայտնելու համար որ Ռուսական իշխանութեան ժամանակ ձեռքերնէն առնուած ստացուածքնին անմիջապէս իրենց վերադարձուց :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԷ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ		13,25
Այս առաւօտ բացուեցաւ		13,23
կէս օրին		13,27
Բուժլիի երկաթուղի	Փր.	47
Թղթադրամ	լր.	441

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Կ. Պոլիս 24 Յունվար

Սօսիէթէ Ժէնէրալի բաժ.	Անգղ. լր.	4.20
» փոխանակութեան	»	3,10
Կ. Պոլսոյ Պանքային	»	6.16
Քրէտի Ժէնէրալ	»	5, 5
փոխ. 1863	Փր.	66
» 1865	»	78
» 1869	»	76
» 1872	»	23 1/2
» 1873	»	66
Թրամուայ	Օսմ. լր.	1 80

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

24 Յունվար

Անգղ. լիրա	ղրշ.	109 20
Նաբօլէօն ոսկի	»	87 10
Իմփէրիալ Ռուս	»	89 17
Գըրըմից	»	51 10
Մէճիտիէի տարբերութիւն	»	7 38
Հինգնոց	»	123
Պղինձ	»	186

—

Օսմ. կայսերական Պանքան այսօր 420 ղրշ գին որոշած է փոխանակութեան :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ի նպաստ Գալֆայեանց–Արևելեան ընկերութեան երէկ իրիկուն տրուած պարահանդէսը բաղձացուածէն աւելի յաջողութեամբ կատարեցաւ՝ շնորհիւ կարգադիր յանձնաժողովոյ հանճարեղ տնօրէնութեանց, որով այս զուարճալի հանդէսն իւր ամենի նըպատակին արժանի շուք մ'և վայելչութիւն ստացած էր .

Ժամ 5 ին Անգղիոյ դեսպան վսեմ. Սըր Ա. Հ. Լէյարտ իւր ազնուուհի Տիկնոջ հետ հանդիսարանը գալով, արժանաւոր պատուով ընդունեցաւ . բոլոր հանդիսականք ոտքի վըրայ ելան, և նուագարանները Անգղիացւոց ազգային «Կօտ սէյվ ար քուին» երգը նուագեցին, և անմիջապէս յետոյ պարերն սկսան :

Հարիւրաւոր դիմակաւորաց երփներանգ զգեստներուն և բազմատեսակ կերպարանաց տեսիլն արդարև սքանչելի տեսարան մը կը ներկայէր :

Վսեմ. դեսպանն և իւր տիկինը մեծապէս ախորժելով երկու ժամու չափ պատուեցին հանդէսն իրենց պատկառելի ներկայութեամբ, որոյ միջոցին կարգադիր յանձնաժողովոյ անդամոց մեծ մասին և այլ նշանաւոր ազգայնոց հետ տեսակցելով, կըրկին կրկին իրենց գոհութիւնն ու հաճոյութիւնը յայտնեցին :

Պարերը մինչև առաւօտ տևեցին նոյն վայելչութեամբ և բարեկարգութեամբ՝ որով սկսան, և ամեն հանդիսականք բերկրալի տպաւորութիւն մը տարին իրենց հետ :

Գոյացած հասոյթն 1000 լիրայի մօտ կը կարծուի :

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

Զմիւռնիա 20 յունվ. 1879

. . . Խմբագիր Տէր.

Ինչպէս որ վերջին նամակիս մէջ խոստացեր էի քաղաքիս Նորակառոյց հիւան-

---

գըք և աղէնք՝ որոց ապագային փակեալ կը տեսնուէր՝ բացուեցաւ . «Ժողովուրդ որ նստէր 'ի խաւարի ետես զլոյս մեծ» : Ազգք և աղէնք՝ որ անկործանելի և անյաղթ կը կարծուէին՝ անհետացան . «Անցի և ահա ոչ էր» :

Այլ եթէ ապագայն բացատրել ըսելով կ'իմացուի անընդմիջական և մերձաւոր ապագայն՝ որուն վրայ մարդուն իշխանութիւնը կը ներգործէ, ինչպէս կայ կենաց վաղիւը, որուն վըրայ թէ՛ իրարու խոստումներ կ'ընեմք և թէ՛ մեր ուզածին պէս պատրաստելու ներքին համոզում ունիմք . այսպէս ալ կայ ազգի մը վաղիւը, և այս վաղուին համար էր որ մինչև ցարդ խօսեցայ թէ ի՛նչպէս զայն բարւոքելու պիտի աշխատիմք :

Այլ թէ ցո՛ր վայր այդ բարւոքումը յառաջացնելու յոյս կրնամք ունենալ, ես իմ առջևս բացուած ու յարդարուած ճամբայ մը կը տեսնամ այն կազմակերպական կանոնադրի ծըրագրովը, որ յանուն ազգին Պէռլինի վեհաժողովին ներկայացուեցաւ, և հրատարակութեամբ համօրէն աշխարհի ծանօթացաւ, և անկողմնակալ գրիչք և քննիչք գովեստի խօսեցան անոր վրայ : Այդ ծրագիրը կազմակերպութեան ձև մը առաջարկեց 'ի մասին վարչութեան, և այդ ձևին կ'ակնարկեն անկախաբար գաւառաց և սահմանագլխոց խնդիրէն : Այդ ձևն Հայերս Օսմանեան հպատակութենէ ընդվզելու չդրդեր, ոչ ալ Հայոյն աչքերը գաղափարական անձնիշխանութեան շլացուցիչ գոյներով կը խաղտէ, և ոչ արդարութեան հակառակ ձևերով իրաւանց ուղիղ ճանապարհէն կը մոլորեցնէ : Եւ ինչո՞ւ ալ ընէ : Ռուսկից ո՛ք գոհ է՝ անկէց հեռանալ չուզեր, և ուր որ զինքը գոհացնելու կամք կը տեսնայ, անկէց բաժնուիլ չմտածեր, և եթէ տժգոհութեան նիւթ մը կայ, արդարացի և խոհական ճամբան՝ դարմանը միայն համապատասխանող չափով պահանջելն է : Այդ խոհականութեան Հայն հպատակեցաւ . թէպէտ ուրիշ Օսմանեան հպատակ ազգեր ուրիշ ճամբու հետևիլ չհաւորագոյն դասեցին, և յաջողութիւն գտնալ կարծեցին : Բայց Հայը տակաւին իւր ծրագրոյն ձևէն դուրս չելաւ . և թէպէտ այն՝ վեհաժողովոյ ընդունելութեամբ չվաւերացաւ, բայց ոչ այսու Հայ ըղձից թարգման ըլլալէ դադարեցաւ, մանաւանդ թէ ոչ այսու պետութեանց գործոց կանոն մը ըլլալէ մերժուեցաւ :

Ի՞նչ է ծրագրին ոգին : Վարչական բարեկարգութեանց կատարեալ գործադրութիւն, և բարեկարգութեանց գործադրութեան տեղական և բնիկ տարրը գործակցութեամբ կատարումն : Օսմանեան պետութեան Օգոստափառ կայսրը և բարձրագահ նախարարապետք և նախարարք յայտնապէս գրեցին և յայտնաբարբառ խօսեցան ամեն առթի մէջ, թէ ոչ իբր միոյ միայնոյ տարրի առանձնաշնորհութիւն նկատած են բարեկարգութիւնները գործադրելու և բարեկարգութեանց համաձայն պաշտօն վարելու իրաւունքը : Երաշխաւորող տէրութիւնք իրենց ճգանց մէջ ամեն տարրաց 'ի գործ կանչուիլը և խառնուիլը կ'ուզեն : Պաշտօնական հրատարակութիւնք կը խոստանան այնպիսի իմն գիր, որ ծրագրին գրեթէ ըստ ամենայնի նըմանութիւնն է : Ես չեմ մտաբերեր պետական գաղտնեաց խորերը թափանցել, սակայն կուսակալաց հնգամեայ պաշտօնը, իւրաքանչիւր գաւառի մէջ բնիկ և բազմադոյն տարրէն գլխաւոր պաշտօնատարաց առնուիլը, գաւառական վարչութեանց արտակեդրոնական ոճով լիագօր իշխանութեամբ ճոխանալը, դատական իրողութեանց կրօնական սկըզբունքներէ և տարբերութիւններէ անկախ օրէնսդրութեամբ մը վըճռուիլը, գաւառական հասութից մասամբ իմն տեղական բարեկարգութեանց գործածուիլը . այս ամենայն, որ հայկական ծրագրոյն հիմնակէտներն են, եթէ լրագրաց տըւած տեղեկութիւնք կեղծիք չեն : այսօր ոչ թէ միայն հայաբնակ՝ այլ և ամենայն Ասիոյ Օսմանեան կուսակալութեանց հասարակ բարեկարգութիւնք ըլլալ վճռուած են՝ արքունի հրամանաւ և երաշխաւոր պետութեանց հաւանութեամբ :

[illegible]

դանոցի բացման հանդէսը Ձեզ հաղորդել առահա կը փութամ կատարել * ։

Զմիւռնիոյ Հայը Սպարթալեան մեծաշուք եղբարց չնորհիւհոյակապ հիւանդանոցի մը տէր եղաւ, որու չինութիւնը տարիէ մ'աւելի է որ սկսուած է և ցարդ բոլորովին աւարտած չէ։

Նորաշէն հիւանդանոցը նախկին հին Հիւանդանոցին տեղւոյն վրայ կրկնայարկ բարձրացած է և կը պարունակէ, 'ի մէջ այլոց, երեք ընդարձակ սրահ և չուրջ քառասուն սենեակ՝ մեծաչուք վերաչինողաց ծախիւք կահուած ։

Երկու մասի բաժնուած է․ Ար մարդոց համար, իսկ Բը կանանց վերապահեալ․ մէջը ունի աղբիւրներ, բաղնիք են, են ։

Շէնքին առաջակողմի երկու քովերը կը բարձրանան այլ և այլ չէնքեր, եկեղեցին, Նորաշէն մատուռը, չատրուաններով պարտէզիկներ, խորհրդարանն և այլ և այլ սենեակներ, դեղարանն ու զանդակատունը, որոնք ամէնքն ալ բաց 'ի եկեղեցիէն՝ 'ի հիմանց վերաչինեցան ։ Իսկ աջ ու ձախ կողմերը ընդարձակ երկու պարտէզ, և յարակից չինութիւններ, յիմարանոց, ջրհոր, լուացարան, խոհանոց են, են․ 'ի մի բան, ո'ր կողմը դառնանք՝ նոր կը գտնենք, զորս հայ ազգը կը պարտաւորի այդ վեհանձն ազնիւ բարերարաց, որոնց անունները չէնքին վրայ կը փայլին ։

Հիւանդանոցին փողոցի վրայ բացուած ճակտին վրայ արձանագրուած է Ս. Լուսաւորչեան աղօթքին հիւանդանոց ։ Իսկ բուն չէնքին դրանը վրայ քաղաքիս Ազգային Վարչութիւնը՝ 'ի նշան երախտագիտութեան, յետագայ արձանագրութիւնը աւելցուցած է ։

« Ի Նշան ամենաջերմ երախտագիտութեան՝ Վարչութիւն հայոց Զմիւռնիոյ կանգնէ զայս յիշատակարան յանուն երկուց եղբարց Պայազատացն « Յակոբայ և Յովհաննու Սպարթալեանց, « որոց առատաձեռն ծախիւք և ջանիւք « կառուցաւ հոյաչէն հիւանդանոցս ամենայն պարագայիւք հանդերձ՝ 'ի 1878 « ամի, յառաջնորդութեան տեառն Մելքիսեդեկի Ծ Վարդապետի Մուրատեանց, և նուիրեցաւ 'ի պատսպարան անտէր հիւանդաց և անկարողաց ազգիս « Հայոց 'ի փառս մարդասիրին Աստուծոյ « և 'ի յիչատակ ճչմարիտ ողորմածութեան » և ազգասիրութեան ազնուատոհմ գերդաստանին Սպարթալեանց, զոր պահեսցէ տէր անսասան 'ի պարծանս ազգիս ։ »

Ներկայ ամսոյս 14ին կիրակի բացման հանդէսը խիստ չքեղ կերպիւ կատարուեցաւ ։

Գեր. առաջնորդը՝ հիւանդանոցի եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ ըրաւ, 'ի ներկայութեան Սպարթալեան մեծաչուք Յակոբ էֆէնտիի և բազմաթիւ ազգայնոց ։

Պատարագէն ետքը, առաջնորդ Ս. հայրն զգեստաւորուած՝ Յակոբ էֆէնտիի և խուռն բազմութեան հետ հիւանդանոցի վերի յարկի ընդարձակ սրահը ելաւ, ուր տեղի ունեցաւ հանդէսն 'ի ներկայութեան 600ի չափ ազգայնոց և օտարազգի նշանաւոր անձանց ։

Հանդէսն սկսաւ մեծաչուք Սպարթալեան եղբարց կողմէ՝ Արժ. Տէր Մակար վարդապետի կարդացած ճառովը ։

Անկէ ետքը ձայնաւոր աչակերտներ յանուն մեծաչուք բարերարին յօրինուած երգ մ'երգեցին, որու կընկերանար Մ. Մօզէր իւր սրինգական քաղցրահնչիւն քընարովը ։

Նրզէն ետքը Գեր. Հ. Մուրատեանց՝ քաղաքիս արժանընտիր առաջնորդը՝ կարճ ընտիր և իմաստալից ատենաբանութիւն մ'ըրաւ յայտնելով իւր զգացած ուրախութիւնն և Սպարթալեան եղբարց սոյն մեծագործ բարերարութեան նշանակութիւնը, չնորհակալութիւն յայտնելով բոլոր այն անձերու՝ որոնք ազգասիրաբար իրենց կողմէ բարոյապէս օգնած էին այդ գին՝ սոյն նուիրական վայրի չինութեանը։

Մեծ. Մ. Մամուրեան Նֆէնտին՝ ըՍպարթալեան պայազատ եղբարց ուղղըւած գրաւոր ուղերձ մը կարդաց։ Զմանաւանդ յիչելու որ այս ուղերձին առաջ Պալայանեան Արժ. տէր Յակոբն ալ չնորհակալութիւններով, զգացումներով ու բացադանչութիւններով լեցուն ճառ մը կարդաց իր կողմէ ։

Այս ճառերը սիրուն երգերով ու քաղցրալուր քնարով ու երբեմն ալ կեցցէ'ի աղաղակներով կընդհատէին ։

Հանդէսը վերջացաւ Գեր. Առաջնորդ հօր ատենախօսութեան մէջ ըրած մէկ հրաւէրին գործադրութեամբը ։ Հանդիսականները հետզհետէ ներկայացան և իրենց նուէրն արձանագրեցին տումարի մը մէջ և այնուհետև մեկնեցան ուրախալի սրտով ։

Սպարթալեան մեծաչուք Յակոբ էֆէնտիին մեկնած միջոցին՝ աղքատանոցին մէջը և դուրսը փողոցը սկսաւ ամէն կողմէ կեցցէի աղաղակներ լսուիլ ։

Յառաջիկայ չորեքչաբթին (յունվ. 17ին) կանանց համար հանդէսը կրկնուեցաւ ։ Հանդիսականներէ իմացայ որ խիստ չըքեղ կերպով կատարուեր է․ երաժչտական խումբ մ'ալ նուագած է, որով աւելի փայլ առեր է հանդէսը ։

Սպարթալեան էֆէնտին և Գեր. Առաջնորդը ներկայ գտնուած են, ինչպէս նա'և բազմաթիւ Հայ և օտարազգի տիկնայք ։

Ահա' ․ ․ ․ խմբագիր Տէր, Զմիւռնիոյ Նորաչէն Հիւանդանոցի բացման հանդէսներու նկարագիրը, զոր ձեզ կը հաղորդեմ ո'չ իբր տեղական լուր մը կամ պարզապէս նկարագրութիւն մը, այլ իբր ընդհանուր Հայ ազգին գոհունակութեան և երախտապարտութեան հայելին, որու մէջ թող հաճին հայիլ այն ճոխ Հայ Կրեսոսներ, ուր ուրեք որ կը գտնուին, և տեսնեն թէ ո'րչափ քաղցր է նմէթաւյլս սատար հանդիսանալ ազգին և մարդկութեան, որու մէջ մարդկային ճչմարիտ երջանկութիւնն իւր փառաւոր գահն ունի ․ ․ ․

Միշտ Ձերդ
ԱՐՍԷՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 24/5 ՅՈՒՆՎԱՐ 1879

ԱՐՄՏԻՔ. — Պատրաստ արմտիքը կը նուազի․ և ըստ որում այսուհետև ալբանք գալն հետզհետէ պիտի քիչնայ, կը կարծուի թէ գիներն 'ի մօտոյ հաստատութիւն պիտի գտնեն ։ Կարծր ցորեններն քիչ են, գիներնին չատ հաստատուն է ։ Հրապարակի վրայ պատրաստ գտնուած կակուղ ցորենն 120,000 գրիւ կը հաչուի ։

Գրիւը 16—17 օխա կչռող Օտէսայի գարիները 13 ղրուչէն վեր են ։ և Դանուբէն եկօղ սորին տեսակ գարիներն որք 10 1/2—11 ղրուչի առնող չունէին, այժմ 11 1/2—12 ղրուչի կառնուին։ Եգիպտացորենները քիչ են, և գիներնին 14 ղրուչէն վեր ։

Ալիւրներուն գինն ալ հաստատութիւն կը գտնէ՝ դուրսէն եկածներուն հետզհետէ նուազելովը ։

ԳԱՂԹԱԲԵՐՔ. — Քանի մ'օրէ 'ի վեր գաղթաբերքներու տուրևառը բանուկ է, և չաքարին, բրինձին և ուրիշ քանի մը տեսակ ապրանաց գիներն աւելցան ։

Ընդհակառակն՝ Մանիֆաթուրայի վըրայ հանդարտութիւն կը տիրէ, և Կ. Պոլսոյ վաճառականք առևտրոց դադարումէն կը գանգատին ։ Ներքին բերքերն ալ սոյն վիճակին մէջ են ։ Ելրոպիոյ հրապարակաց վրայ գնող չեն գտներ ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԳԱՂԹԱԲԵՐՔ

Լ. 100
Խահվէ. Րիօ Ա. տես. 100 օխ. 1000—1080
» » Բ. » » 900—980
» » Գ. » » 800—860
» Ջաւայան » օխ. — Լ. 104
Շաքար փոչի Հոլանտա և Թրիէսթէ
կենդ. 185—190 Լ. 105
» » Գալլիա » — »
» գլուխ 5 քիլ. » — Լ. 100
» » 3 և 2 1/2 քիլ. 235 »
Լ. 104
Պղպեղ Ա. և Բ. տես. օխ. 5 1/2—5 5/8
Մեխակ (գարէնֆիլ) » 20—22 Լ. 100
Խունկ կենդինար 190—240 »
Լեղակ (չիվիտ) Պէնկ. զան. տեսակ
օխ. 100—130 »
» Մատրաս զան. » 60—70 »
Որդան կարմիր (գըրմըզ) » 38—39 Լ. 104
Բէթրոլ (կազ) Ամերիկա
սնտուկ 38—39 Լ.100
Սպարմաչէթ 8—9 քիլ. » 62—69 »
» 11 » » 83—85 »
» 10·70 » » 90—95 »
Ապակի » 18 1/2—19 Ֆր.
Թէյ, Գոնկօ օխ. 19—25 Լ.105
» Բէքօ ծաղիկ » 35—80 »
Օլայ (Նիչասթա) Գաղ. » 3 1/2-3 3/4 Լ. 140
» Անգղ. » սնտ. 195-200» 100
Բրինձ Ճէնովա 100 քիլ. 40—41 Ֆր.
» Հնդկ. » » 162—165 Լ. 100
» Եգիպտ. օխ. 3—3 1/2 »
Սրիրթօ, Գաղ. և Ռուս. 18-19 կալ. 1 լիրա
Ռոմ, Անգղ. և Ամեր. 9—11 » » »
» Թրիէսթէ 16 » » »
Կարաք, Սիպերիա օխ. 13 3/4-14 Լ.105
» Բումէլի » 10-10 1/2 Լ. 103
Ճարպ Ռուս. տիկ. » 6—6 1/2 Լ. 105
» Բում. տիկով » 8—8 1/2 140
Խամեար սև, Ա. տես. » 47— 120
» » Բ. » » 44—45 »
» կարմիր » 5 140

ՄԵՏԱՂՔ

Լ. 100
Պողպատ (չէլիք) Թրիէս. սնտ. 175-180
Երկաթ ձողաձև կենդինար 50—51
» ծրար » 52—53 Լ.106
» չրջանակ » 55—56 »
» ձող. Շուէտի » 88—90 »
» ծրար » » 95—98 »
» տախտակ Ն 8/14 98—92 »
Պղինձ Անգղ. օխան 13 1/2—14 »
Ցինկօ 100 օխան 86—90 Ֆր.
Անագ կենդինար 445—450 Լ.100
Անուչադր (նիչադըր) օխ. 7-7 1/4 »
Կապար տախտակ կենդ. 135-140 Լ. 104
» խողովակ օխ. 3 1/4—3 1/2 »
Թիթեղ 2 սնտուկ 185—190 Լ. 100
Գարֆիցա 50 քիլ. 74—78 »

ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարծր Ազախ. գրիւ 27—31 Լ. 100
» » Խամսիկ » 27—31 »
Կիրքա Ազախ. » 26—28 »
» Դանուբ » 24 1/2-27»
Կարծր Պալչըք Քիւսթէնճ » 24—27 »
Ռոստոֆ. Ադրիան. » 26—28 »
Կակուղ Դանուբ » 23-26 1/2 »
Բումէլի » 22 1/2-26 »
Եգիպտացորեն Դանուբ » 14— »
» Բօթի, Օրսուա » 14-14 1/2 »
» Բումէլի » 13 1/2-14 »
Գարի Դանուբ 11 1/2-12 1/2 »
» Բումէլի » 13—13 1/2 »
Վարսակ (եուլաֆ) Անտ.» 13— »
» Բում.» 12 1/2 »
Հաճար (չավդար) » 16—17 »

ԱԼԻՒՐ

Օտէսա, Ա. տես. 60 օխ. 120—124 Լ. 100
» Բ. » » 112—116 »
» Գ. և Դ. » 96—106 »
Խարբերդ, ըստ տես. » 90—106 »
Կալաց Ա. տես. » 105— »
» Բ. և Գ. » » 95—100 »
Բնիկ Գ. » » 97—102 »
» կարծր » 92—98 »

ՀԱՆՔԱԾՈՒԽ

Նիւ-Գասթէլ, նաւու. թօնէլ. 22— Շիլ.
» մթերանոցի » 26— »
Գարտիֆ, նաւու » 22— »
» մթերանոցի » 26— »
Լիվըրբուլ, նաւու » 20— »
» մթերանոցի » 24— »
Հիւլ, նաւու » 18—19 »
» մթերանոցի » 22—23 »

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ

Մանուածք Լ. 105
Թ. 5-9 լիպ. լիբրէն 7 1/4-7 3/4
Մէքսիգան 5-9 » » 7 1/2-7 7/8
Լօնկ Գլօթ 3-7 1/2 » 7 5/8-
» » 6-10 » 7 1/4-
» » 8-12 » 7-7 1/4

Բամպակ մանած

Էքրթրա Ն. 4/6-6/8-6/14 լիպ. 48—62
Վաթէր » » 45—50
Էքսթրա » 16/24 » 60—80
Վաթէր » » 55—60

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԶԱՆԱԶԱՆՔ Լ. 100

Բամպ. Ատանա Թարսուս օխ. 6 3/4-7
» Եգիպտոս » 4 1/4—4 1/2
» Վրաստ. Պարսկ. » —
» Պալը. Կէյվէ Մայթօս 7 1/4-
Բուրդ լուացուած Բումէլի » —
» » Անատօլու » 7-9
» չը » Էսկի Շէհիր » 4 3/4-5
» » » Եօզղ. Էնկիւրիւ » 5—5 1/4
» » » Գասապ պաչը 9—10 Լ. 140
» այծի (թիֆթիք) Էնկիւրիւ օխ.
22—24 Լ. 100
» » սորին տեսակ » » 20-21
» » Պէյպազար, Գամթէ. » 21-23
» » Վան և այլն » 10-12
Մորթ ոչխարի, չոր 7—12 հատ 1 լիրա
» այծի » 10—15 » »
» կովու » օխան — Լ. 100
Մետաքս Պրուսայի » — »
» Պաֆրա Կէյվէ և Պալըքէսէր օխ.— »
» Պարսկ. » օխան 16—20 Ֆրանք
» Պուխարա, Խօրասան օխ. 40-55 »
Խաղող չոր, Պրուս. Սիւրիա ‰ » 70— Լ.140
» ծակած » » 50— »
Դեղին մեղրամոմ, Անտ. 17 1/2—19 Լ.110
Ճէհրի Կեսար. Էնկ. օխ 4 1/2-5 1/2Լ.100
» Իզմիր և Թօզթ » 3—4 »
Գայի խէժ (քիթրէ) լաւ տես. 27—31 »
Կանեփ (քէնէվիր) Անտ. օխ. 3 1/2—4 »
Սև կորեակ (քէնէվիր թօխումու)
օխ. 1 1/4—1 1/2 »
Ափիօն, Ա. տես. Մալաթ. օխ. 230— »
» Պալըքէ. Կէյվէ ‰ » 200-210 »
Կտաւատ (քէթէն թօխումու) քիլէ 27-28 »
Սուսամ օխան 2 3/4-3 »
Անիսօն Քիօսի, » 9—9 1/2 »
» Բում. » 7 1/2—8 »
» Անատ. » 6—6 1/2 »
Քեմոն (քիմիոն) » 6— »
Ձէթ, Միտիլի և Էտրէմիտ
օխ. 5 3/8—5 1/2 Լ.110
» Կիրիտ » 5 3/8— »
» Մուտանիա » 5 1/2—5 3/4 »
» Քիոս » 7— »
» Յուն. և Վօլօս 5 1/4—5 1/2 »
Օճառ, Քանտիա օխ. 5 1/4— »
» Հանիա » 4 3/4— »
» Ռէթիմօ » 5— »
» Միտիլի և Էտրէմիտ մաքուր
օխ. 4—5 Լ. 140
» Սորին տես. » 3—3 1/2 »

ԸՆԴԵՂԷՆՔ

Ոլոռն (պէզէլիա) Օտէսա օխան
1 1/2—1 3/4 Լ. 100
Լուբիա, Դանուբ և Տրապիզոն
100 օխան 100—140 »
Ոսպն օխ. 1 1/2—1 3/4 »
Բակլա, Գասապա և Քիոս — »
» Պանտըրմա 45—50 »

ՉՈՐ ՊՏՈՒՂՔ

Նուչ օխան 7—9 Լ. 100
Կաղին Տրապիզոն կենդ. 130--140 »
Ընկոյզ Անատ. օխան 1 3/4—2 1/4 »
Թուզ Գալամաթ կենդ. 100—105 »
» Զմիւռնիա » 100—120 »
Զամիչ սև, Չէչմէ » 90—95 »
» » Ֆօչա » 90—95 »
» կարմիր (Լէմէ) օխ. 3—4 »

ԻԼԱՆ

Նիզամիյէ տէպպաղխանէ մէ սաթըճըլանէլէրի իչիւն լուզումի օլուպ միւպայեա օլունաճագը էվվէլճէ իլան խոլընըն օն իքի պին օգգա պալըգ եաղընըն իւչ պին օգգասը Թարիխի դաբարընտա հէման մէ գուսուրը չէհրի իքիչէր պին օգգա Թէսլիմ օլունմագ արդասը պընմագ մէ էսման մէրիյէ ճէք մազպուղ սէնէտինին միրուտիյէ մուամէլէսինին խիթամընտա սիմ մէ-

* Այս նամակն երկուչաբթի օրը հասած է 'ի Պոլիս, բայց երէկ իրիկուն մեր ձեռքը հասաւ ։ Այս յապաղմանց առաջն առնելու համար կը խնդրեմք մեր յարգոյ թղթակցէն՝ որ իւր նամակներն այսուհետև ուղղակի մեզ յուղարկէ ։

ճխտինէ նիկկրմի ղըշ հխտապնըէ Նի-
ղամկյէ խաղընէսընտէն վէրիլմէ.ք վէ
ըէամի կէօմրիւքլյէ թէսլիմինէ գա-
տար .քեափֆէի մէսարիֆի միւթէան-
հիւտինէ այխա օլմագ չարթը վէ չէ-
րայիթի սայիրեսյլէ պէհէր օգգասը
ալթը ղըշա թալիպի էօհաէսինտէ օ-
լուպ .քեանունի սանիի բումինին եի-
կիրմի տօղուզունճու բազար իրթէսի
կիւնիւ թէ.քրար միւնա.քասասը պիլ
իճրա գարարը գաթիսի վէրիլէճէյին-
տէն, իխտաըհա թալիպ օլանլարըն
եէվմի մէզ.քիւրտէ Տարի Շուրայի աս-
.քերիյէ կէլմէլերի ։
23 .քեանունի սանի 1879
Փաշը Մէրասա.քերի

ՆՇԱՆՈՒՑՈՒՄ
ՏԱՄԱՏԵԱՆ ՋՈՒԼԱՐԱՆ

Օրթա գաբու Թիւ 465

Հայ, Տաճիկ և Եւրոպացի տպագ-
րական տառեր իրենց ամեն տեսակ-
ներով կը գտնուին պատրաստ խիստ
արժան գիներով ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
ԺՕԶԷՖ ՊԱԼՍԱՄՕ

Թարգմանեց Կարապետ Եաղմաճեան

Ալէ.քսանդր Տիւմա Գաղղիացի
մեծանուն վիպասանին գրչեն ելած
այն գործին ութերորդ այն է վեր-
ջին հատորն ալ իզմիրի Տէտէեան եղ-
բարց տպարանէն 'ի լոյս ընծայուե-
լով, Պօլիս հասած է ։ Այս գեղեցիկ
վէպին մէջ, ուր Լուի ԺԵի կեանքը,
վար.քն ու վախճանը նկարագրուած
են, հետզհետէ կը ներկայանան Վոլ-
թեռ և Ռուսօ՝ անցեալ դարուն այն
երկու մեծ մարդիկը, թագուն գի-
տութիւններ կը յայտնուին, Ֆրան-
Մասոնաց օթեակներն օտարին առջև
կը բացուին, վերջապէս ամեն կար-
գի և հասակի մարդ իւր սիրած նիւ-
թը հոն կը գտնէ, և այլն ։

Կը ծախուի Եէնի ճամի Չիլինկիր-
լէր ճառաէսի թիւ 2, Ս. Ղուկաս-
եան գրատունը և ուրիշ գրավաճա-
ռաց քով ։ Գին 2 ֆր. 25 սանթիմ։

ԴԱՄԲԱՐԱՆ
ՁԵՐԱՉ—ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

Ինչպէս անունն արդէն կը յայտնէ,
այս մատենիկն երկու երիտասարդ
հեղինակներուն գրած դամբանական-
ներուն հաւաքածոյն է, որ կը գըտ-
նուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով ։
Գին 5 ղրշ ողջ թղթադրամ ։

ԲԱՆԱԼԻ
ՀԱՅԵՐԷՆ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Գրեց Մ. Մամուրեան

Ահաւասիկ գեղեցիկ մեթոտ մը,
որ Մամուրեան էֆէնտիի աշխատա-
սիրութեամբ մուտ գտնելով մայրենի
լեզուին ուսման մէջ, կառաջնորդէ
աշակերտները չարայ իր լինելու, չըն-
պատելով որ անոնք քերականութեան
տաղտկալի շրջանէն անցնին ։

Այս գրքոյկը Զմիւռնիոյ Տէտէեան
եղբարց տպարանէն 'ի լոյս ընծայ-
ուելով, կը ծախուի Եէնի ճամի Չիլին-
կիրլէր ճառաէսի թիւ 2, Ս. Ղուկաս-
եան գրատունը և ուրիշ գրավաճա-
ռաց քով ։ Գին 50 սանթիմ։

ՆՈՐ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

Յօրինեց Մ. Մամուրեան

Բազմահմուտ Մամուրեան էֆէն-
տիի այն 140 երեսէ բաղկացեալ նոր
գործը, որ իւր կատարելութեամբը
կը յուսանք թէ մուտ պիտի գտնէ բո-
լոր ազգային վարժարանաց մէջ, Իզ-
միրի Տէտէեան տպարանէն հասած
ըլլալով, կը ծախուի Եէնի-ճամի Չի-
լինկիրլէր ճառաէսի թիւ 2, Ս. Ղու-
կասեան գրատունը և ուրիշ գրավա-
ճառաց քով ։ Գին 1 ֆրանք ։

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԽԻԹԻՒՃԵԱՆ

ՇԻՐ-ՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ
1879 ՅՈՒՆՎԱՐ 1 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
ՄԻՆՉԵՒ ՅՈՒՆՎԱՐ 31

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ	Եւրոպական եզերք	Թիւ
2 15	Եէնիմահալլէէն Մէգարպ. Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ, Ստէնիա, Էմիրկ. Գօյաճ. Ռ. Հիսար, Պէպէք։	32
3	Եէնիմ. Մէգարպ. Պէօյիւքտ. Թարապիա, Եէնիք. Էմիրկ. Ռ. Հիսար, Պէպէք ։	20
4 30	Եէնիմահալլէէն Մէգարպ. Պէօյիւքտ. Թարապիա, Եէնիք. Ստէն. Էմիրկ. Գօյաճ. Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ։	18
5 30	Մէգարպ, Պէօյիւքտ. Թարապ. Եէնիք. Էմիրկ. Ռ. Հիսար, Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ.	32
6 30	Եէնիմահալլէէն Պէօյիւքտ. Թարապիա, Պէյքօզ, Եէնիքէօյ, Էմիրկ. Գանլըճա, Ռ. և Ա. Հիսար, Գանտիլլի, Արնաւ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաքէօյ, Գուզկ. Պէշիկթաշ, Իւսկիւտար ։	2
8	Ռ. և Ա. Գավաղէն Եէնիմահ. Մէգար. Պէօյիւք. Թարապիա, Պէյքօզ, Եէնիք. Էմիրկէն, Գօյաճ. Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ ։	20
9 45	Մէգարպուրնուէն Պէօյիւքտ. Թարապիա, Եէնիքէօյ, Էմիրկէն, Ռ. Հիսար, Արնաւ. Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։	22

Արնաւուտ քէօյէն

Ժամ		Թիւ
2 15	Արնաւուտքէօյէն, Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ ։	28
2 45	Արնաւուտքէօյէն, Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ ։	25
3 15	Պէպէք, Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ, Դոլմապաղչէ։	22
4 15	Արնաւ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ. Դոլմապաղչէ ։ (Ուրբաթ օրերը ժամ 4 ին)։	28
4 30	Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ. Դոլմապաղչէ ։ (Բացի ուրբաթէ)։	21
10 15	Արնաւուտքէօյէն ուղղակի կամուրջ ։	21
11	» » »	28

Ասիական եզերք

Ժամ		Թիւ
2 15	Պէյքօզ, Բաշտապ. Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլլի, Վանիքէօյ, Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյ, Գուզկ. (Յունվ. 15էն ժամ 2ին)։	21
2 15	Արնաւ. Վանիքէօյ, Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Գապ ։ (Յունվ. 15էն ժամ 2ին)։	2
2 30	Ռ. և Ա. Գավաղէն Մէգար. Պէօյիւքտ. Թար. Պէյքօզ, Բաշտ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. (Յունվ. 15էն ժամ 2 3/4ին) ։	33

Ժամ		Թիւ
3 45	Պէօյիւքտ. Պէյքօզ, Բաշտապ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Դոլմապաղչէ ։	34
8 45	Պէօյիւքտ. Պէյքօզ, Բաշտապ. Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպէյ, Գուզկ. Իւսկ.	25

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Եւրոպական եզերք

Ժամ		Թիւ
3 15	Գապ. Իւսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար, Գանլ. Էմիրկէն, Եէնիք. Պէյքօզ, Թարապ. Պէօյիւք. Եէնիմահ։	2
4	Պէշիկթ. Օրթաք. Արնաւ. Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Մէգար.	32
5 30	Պէշիկ. Օրթաք. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար, Գօյաճ. Եէնիք. Պէյքօզ, Թարապ. Պէօյիւքտէրէ, Մէգարպ. Ռ. և Ա. Գավաղ ։	20
6 30	Իւսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Արնաւ. Գանտ. Ռ. Հիսար, Գօյաճ. Եէնիք. Թար. Պէօյիք։	25
8	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Արնաւ. Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէգարպուրնու ։	22
10 15	Արնաւ. Պէպէք, Ռ. Հիսար, Գօյաճ. Էմիրկ. Ստէն. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք Մէգար. Եէնիմահ։	32
10 40	Պէշիկ, Օրթաք. Արնաւ. Պէպէք, Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Ստէն Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէգարպ. Եէնիմ.	18
11 15	Պէպէք, Ռ. Հիսար, Գօյաճ. Էմիրկ. Եէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտ. Մէգարպ. Եէնիմահալլէ ։	20

Արնաւուտ քէօյ

Ժամ		Թիւ
3 15	Ուղղակի Արնաւուտքէօյ։	28
9 30	Գապ. Պէշիկ. Օրթաք. Գուր. Արնաւ.	21
10 15	Դոլմապաղչէ, Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուր. Արնաւ.	28
11 15	Դոլմապ. Պէշիկ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնաւ։	25
11 45	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Արնաւ։	28
12	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Արնաւուտ.	2

Ասիական եզերք

Ժամ		Թիւ
3 45	Իւսկ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Արնաւ. (Բացի ուրբաթէ) ։	21
9 45	Գուզկ. Պէյլէրպ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաշտապ. Պէյքօզ, Պէօյիւքտ. Մէգարպ. Ռ. և Ա. Գավաղ ։	33
10 30	Դոլմապ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաշ. Պէյքօզ, Թարապ. Պէօյիւքտ.	34
11 10	Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաշտապ. Պէյքօզ։	21
11 40	Դոլմապ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Պէպէք ։	22

Ամեն երկուշաբթի (բացի տօնէ) առաւօտ ժամ 2 1/2ին Եէնի-
մահալլէէն շոգենաւ մ'ելնելով Մէգար. Պէօյիւքտ, Թար. Եէնիք.
Էմիրկ, Ռ. Հիսար, Պէպէք հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ, և
իրիկունը ժամ 9 1/2ին կամուրջէն պիտի ելնէ և վերոյիշեալ նա-
ւամատոյցները հանդիպելով Եէնիմահալլէ պիտի երթայ ։

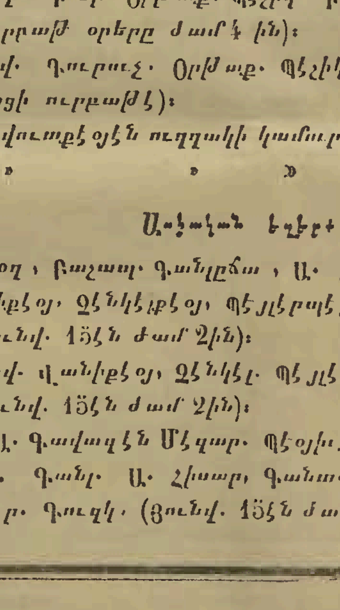

"Կատարելութիւն"։
ՄԻՍԻՍ Ս. Է. ԱԼԼԷՆԻՆ
Աշխարհահանօթ Մազ Նորոգողը
(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Երբեք չվրիպիր նորոգելու Ալեւոր
Մազը իր երիտասարդական գոյնին,
ընծայելով անոր նոր կեանք, աճում,
և փայլուն գեղեցկութիւն ։ Իր ար-
դիւնքը ստոյգ և կատարեալ է, շուտով
վանելով ալեւորութիւնը։ Ներկ մը չէ։

Միշտ կը հաստատէ ինքնին իբր
մազին բնական զօրացուցիչը ։

Յառաջագոյն միայն կարմրագոյն փաթթոյթներուն մէջն է ։

Գլխաւոր Մթերանոցը (Մաղազան) է,—
114 AND 116 SOUTHAMPTON ROW, Լոնտոն, Անգղիայ ։
Կը ծախուի ամեն Կեղծծամավաճառներէն, Անուշահոտ Իւղավա-
ճառներէն, և Անգղիացի Դեղավաճառներէն ։

ՕՃԱՌ

Անուշահոտ օճառ, մորթը կը կակուղցնէ ու լեղի ջուրով ալ կը
փրփրի, տեսակը խիստ ազնիւ ու գինը շատ աժան է. կը
ծախուի Կ. Պօլիս Ղալաթիա Մինասեան և ընկերաց Ամերիկա-
յի մաղազան։

Լրագիրս ամեն օր կը հրատարակուի՝
բաց 'ի կիրակի և տօն օրերէ ։

Բաժանորդագրութեան տեղն է Ղա-
լաթիա Սանտըլճըլար ճառաէսի թիւ
198, Նորօ խան Մասիսի խմբագրատու-
նը ։ Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հօգա-
բարձուաց դրասենեակները ․

ԶՄԻՒՌՆԻԱ. Ստեփան էֆ. Տէօրէեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խորէն » Էսկիճեան.
ՊՐՈՒՍԱ. Ստեփան էֆ. Թանկէրեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ. Արժ. Տ. Արիստակէս ա-
ւագ քահանայ Ֆէսլեան.
ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՕԼԻՍ.
ՍԱՄՍՈՒՆ.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.
ԱՄԱՍԻԱ.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.
ՆԻԳԴՈԿԻԱ.
ԽԱՐԲԵՐԴ.
ԵՐԶՆԿԱ. Թադէոս էֆ. Բաղրատունի.
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ » Զաքարեան.
ՄՈՒՇ. Մկրտիչ » Փօթիկեան.
ՎԱՆ.
ԲԵՐԻԱ. Սեդրակ » Խտրաճեան.
ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ. Թորոս էֆ. Փափազ-
եան.
ԵԴԵՍԻԱ.
ՄԱՐԱՇ.
ՖՕԲՇԱՆ. Ֆէրհատ աղա Ս. Ֆէրհատ-
եան.
ՏՓԽԻՍ. Պ. Նիկողայոս Տ. Գէորգեան.
ԿԱԼԿԱԹԱ. Պետրոս աղա Հէքիմեան։